

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres, 23 d'agost de 2023

Catequesi. La passió per l'evangelització: el zel apostòlic del creient.

18. L'anunci en la llengua materna: Sant Juan Diego, missatger de la Mare de Déu de Guadalupe

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

En el nostre camí per a redescobrir la passió per l'anunci de l'Evangelí, per a veure com el zel apostòlic, aquesta passió per anunciar l'Evangelí, s'ha desenvolupat en la història de l'Església, en aquest camí mirem avui cap a les Amèriques. Aquí l'evangelització té una font sempre viva: Guadalupe. És una font viva. Els mexicans n'estan contents! Naturalment, l'Evangelí ja havia arribat allí abans d'aquelles aparicions, però desafortunadament també havia estat acompanyat per interessos mundans. En comptes de la via de la inculturació, s'havia recorregut amb massa freqüència a la pressa per trasplantar i imposar models preestablerts —europeus, per exemple—, faltant al respecte als pobles indígenes. La Mare de Déu de Guadalupe, en canvi, apareix vestida amb la roba dels autòctons, parla el seu idioma, acull i estima la cultura del lloc: Maria és Mare i sota el seu mantell hi troba lloc cada fill. En ella, Déu es va fer carn, i a través de Maria, continua encarnant-se en la vida dels pobles. La Mare de Déu, de fet, anuncia Déu en la llengua més adequada, és a dir, la llengua materna. I també a nosaltres la Mare de Déu ens parla en llengua materna, la que nosaltres entenem bé. L'Evangelí es transmet en la llengua materna. I m'agradaria donar les gràcies a les moltes mares i àvies que el transmeten als seus fills i nets: la fe passa amb la vida, per això les mares i les àvies són les primeres anunciadores. Un aplaudiment per a les mares i les àvies! I l'Evangelí es comunica, com ho mostra Maria, en la senzillesa: sempre la Mare de Déu escull els senzills, al turó del Tepeyac, a Mèxic, o a Lourdes i a Fàtima: parlant-los, els parla a cada un, amb un llenguatge adequat per a tots, amb un llenguatge comprensible, com el de Jesús.

Aturem-nos, doncs, en el testimoniatge de sant Juan Diego, que és el missatger, és el xicot, és l'indígena que va rebre la revelació de Maria: el missatger de la Mare de Déu de Guadalupe. Ell era una persona humil, un indi del poble: sobre seu es posa la mirada de Déu, a qui li agrada fer prodigis a través dels petits. Juan Diego havia arribat a la fe ja adult i casat. El mes de desembre de 1531 té uns 55 anys. Mentre fa camí, veu allí dalt la Mare de Déu, que el crida tendrament. I com el crida? «Fill meu, el menor, Juanito» (*Nican Mopohua*, 23). Després l'envia al bisbe a demanar-li que construeixi un temple allí mateix, on s'havia aparegut. Juan Diego, senzill i servicial, hi va amb la generositat del seu cor pur, però ha de fer una espera llarga. Finalment parla amb el bisbe, que no se'l creu. A vegades nosaltres, els bisbes... Es troba de nou amb la Mare de Déu, que el consola i li demana que ho torni a intentar. L'indi torna al bisbe i amb gran esforç el troba, però aquest, després d'escoltar-lo, l'acomia i envia homes a seguir-lo. Heus aquí la fatiga, la prova de l'anunci: malgrat el zel, arriben els imprevistos, a vegades de l'Església mateix. De fet, per a anunciar no és suficient donar testimoniatge del bé, s'ha de saber suportar el mal. No ho oblidem: és molt important per a anunciar l'Evangelí, no n'hi ha prou amb donar testimoniatge del bé, sinó que s'ha de saber suportar el mal. Un cristià fa

el bé, però suporta el mal. Ambdós van junts, la vida és així. També avui, en molts llocs, per a inculturar l'Evangelí i evangelitzar les cultures es necessita constància i paciència, no s'han de témer els conflictes, no ens hem de desanimar. Estic pensant en un país on els cristians són perseguits, perquè són cristians i no poden practicar la seva religió bé i en pau. Juan Diego, desanimat, perquè el bisbe el feia fora, demana a la Mare de Déu que el dispensi i faci l'encàrrec a algú més estimat i capaç que no pas ell, però és convidat a perseverar. Sempre hi ha el risc d'una certa docilitat en l'anunci: una cosa no funciona i ja ho deixem estar, ens desanitem i ens refugiem potser en les nostres certeses, en petits grups i en algunes devocions íntimes. La Mare de Déu, en canvi, mentre ens consola, ens fa continuar endavant i així ens fa créixer, com una bona mare que, mentre segueix els passos del seu fill, el llança als desafiaments del món.

Juan Diego, molt animat, torna al bisbe, que li demana un senyal. La Mare de Déu li ho promet, i el consola amb aquestes paraules: «Que no es torbi el teu rostre: [...] Que potser no soc aquí jo, que soc la teva mare?» (*ibid.* 118-119). Això és bonic, la Mare de Déu tantes vegades com estiguem en desolació, en la tristesa, en dificultat, ens ho diu també a nosaltres, en el cor: «Que no soc aquí jo, que soc la teva mare?» Sempre a prop per a consolar-nos i donar-nos forces per a continuar endavant. Després li demana que vagi a l'àrid cim del turó a collir flors. És hivern, però, malgrat això, Juan Diego en troba de precioses, les posa a la seva *tilma* i les ofereix a la mare de Déu, que l'invita a portar-les al bisbe com a prova. Ell hi va, espera el seu torn amb paciència i finalment, en presència del Bisbe, obre la seva *tilma* —que és el que es posaven els indígenes per a cobrir-se—; obre la seva *tilma* per a mostrar les flors i heus aquí que en el teixit de la *tilma* hi apareix la imatge de la Mare de Déu, aquella extraordinària i viva que coneixem nosaltres, en els ulls de la qual encara hi ha impresos els protagonistes d'aquell moment. Vet aquí la sorpresa de Déu: quan hi ha disponibilitat, quan hi ha obediència, ell pot fer coses inesperades, en els temps i en les formes que no podem preveure. I així es construeix el santuari demanat per la Mare de Déu i que avui es pot visitar.

Juan Diego ho deixa tot i, amb el permís del bisbe, dedica la seva vida al santuari. Acull els pelegrins i els evangelitza. És el que passa en els santuaris marians, meta de pelegrinatges i llocs d'anunci, on cadascú se sent a casa —perquè és la casa de la mare, és la casa de la mare— i sent la nostàlgia de la llar, és a dir, la nostàlgia del lloc on hi ha la Mare, el Cel. Allí la fe s'acull de manera senzilla, la fe s'acull de manera genuïna, de manera popular, i la Mare de Déu, com ho va dir a Juan Diego, escolta els nostres plors i té cura de les nostres penes (cf. *ibid.*, 32). Aprenquem això: quan hi ha dificultats en la vida, anem a la Mare; i quan la vida és feliç, anem a la Mare per a compartir també això. Necessitem anar a aquests oasis de consol i de misericòrdia, on la fe s'expressa en llengua materna; on es dipositen les fatigues de la vida en els braços de la Mare de Déu i es torna a viure amb la pau en el cor, potser amb la pau dels infants.